

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **Stavebného bytového družstva občanov**, so sídlom v N., IČO: X., proti odporcom **1/ J. S.**, bývajúcemu v N., zastúpenému JUDr. A. O., advokátom so sídlom v N., **2/ M. S.**, bývajúcej v N., **o zaplatenie 1 682,14 Eur (50 676,- Sk) s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 6 C 114/2003, na dovolanie odporcu 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 14. mája 2009, sp. zn. 19 Co 108/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Navrhovateľovi náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín uznesením z 31. mája 2006, č.k. NM-6 C 114/2009-67 zastavil konanie a odporcom 1/ a 2/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi spoločne a nerozdielne náhradu trov konania v sume 2 530,- Sk (83,98 Eur), do troch dní. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ pred začatím pojednávania vo veci samej zbral návrh v celom rozsahu späť z dôvodu, že odporkyňa 2/ po podaní návrhu na súd žalovanú pohľadávku v celom rozsahu zaplatila. O trovách konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 druhá veta O.s.p., keď mal za to, že dôvodne podaný návrh bol vzatý späť pre správanie sa odporcov, ktorí až po podaní návrhu na súd žalovanú istinu zaplatili, a preto navrhovateľovi priznal náhradu trov spočívajúcich v zaplatenom súdnom poplatku za návrh v sume 2 530,- Sk (83,98 Eur).

Na odvolanie oboch odporcov Krajský súd v Trenčíne uznesením z 29. septembra 2006, sp. zn. 17 Co 219/2006 napadnutý výrok uznesenia súdu prvého stupňa o trovách

konania potvrdil a navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdzujúci výrok uznesenia odôvodnil odvolací súd vecnou správnosťou rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Uznesením z 20. marca 2009, č.k. NM-6 C 114/2003-109 Okresný súd Trenčín návrh odporcu 1/ na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín z 31. mája 2006, č.k. NM-6 C 114/2003-67, zamietol. Mal za preukázané, že odporcovi 1/ bolo uvedené uznesenie doručené do vlastných rúk 5. júna 2006, pričom odporca 1/ v návrhu na odpustenie zmeškania lehoty neuviedol žiadne relevantné dôvody, ktoré by mu v priebehu odvolacej lehoty, t. j. v období od 6. júna 2006 do 26. júna 2006 bránili podať odvolanie proti uvedenému uzneseniu i v časti výroku o zastavení konania, keďže odporca 1/ odvolaním z 12. júna 2006 predmetné uznesenie v časti výroku o trovách konania napadol.

Proti tomuto uzneseniu súdu prvého stupňa podal odporca 1/ odvolanie. Krajský súd v Trenčíne uznesením zo 14. mája 2009, sp. zn. 19 Co 108/2009 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými zisteniami súdu prvého stupňa ako i jeho právnym posúdením veci. Bol zhodného názoru ako prvostupňový súd, že pokiaľ odporca 1/ podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín z 31. mája 2006, č.k. NM-6 C 114/2009-67 vo výroku o trovách konania, neexistuje právne relevantný dôvod, ktorý by odporcovi 1/ v odvolacej lehote (obdobie od 6. júna 2006 do 26. júna 2006) znemožnil podať odvolanie proti tomu istému uzneseniu i do výroku o zastavení konania.

Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal dovolanie odporca 1/, jeho prípustnosť odôvodnil tým, že postupom súdov oboch stupňov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) a ich rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). K procesnej vade podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., došlo podľa jeho názoru tým, že súd prvého stupňa vo veci zastavil konanie napriek tomu, že vo veci bolo nariadené pojednávanie a výrok uznesenia Krajského súdu v Trenčíne zo 14. mája 2009, sp. zn. 19 Co 108/2009 je nezrozumiteľný a neurčitý, keďže v ňom absentuje špecifikácia uznesenia, ktoré bolo odvolacím súdom potvrdené. Z týchto dôvodov žiadal, aby dovolací súd zrušil uznesenia súdov oboch stupňov a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Navrhovateľ vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že návrh na začatie konania zobral späť, keďže zaplatením žalovanej pohľadávky odporkyňou 2/ po podaní návrhu na súd, dôvod žaloby odpadol a keďže je konanie právoplatne zastavené, nie je daný dôvod na zrušenie právoplatných rozhodnutí súdov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolateľ v prejednávanej veci napadol dovoláním uznesenie odvolacieho súdu. Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné, ak je napadnuté uznesenie, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 O.s.p.). Dovoláním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z týchto rozhodnutí, prípustnosť dovolania odporcu 1/ preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodit'.

So zreteľom na obsah dovolania a tiež zákonnú povinnosť dovolacieho súdu (§ 242 ods. 1 druhá veta O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd zakladajúcich tzv. zmätočnosť, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadami vymenovanými v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (tiež uzneseniu) odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto

v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Treba zdôrazniť, že § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým inak dovolanie podľa § 239 O.s.p. prípustné nie je. Podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p. sú pritom stanovené tak, že právne významné nie je samotné tvrdenie dovolateľa, že k týmto vadám došlo, ale až jednoznačné preukázanie výskytu procesnej vady tejto povahy.

Procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a písm. g/ O.s.p. dovolateľ nenamietal a v dovolacom konaní ich existencia nevyšla najavo. Prípustnosť dovolania odporcu 1/ preto z týchto ustanovení nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mali dopustiť sudy nižších stupňov, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či postupom odvolacieho súdu nebola dovolateľovi odňatá možnosť konať pred súdom. Z obsahu dovolania možno vyvodiť, že k odňatiu možnosti konať pred súdom malo podľa jeho názoru dôjsť predovšetkým tým, že „Okresný súd v Trenčíne uznesením č.k. 6 C 114/2003-67 zastavil konanie o zaplatenie dlžnej sumy, hoci bolo vo veci nariadené pojednávanie“ a že postup súdov pri aplikácii § 58 O.s.p. nebol správny.

Odňatím možnosti konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.) sa rozumie taký závadný postup súdu, ktorý má za následok znemožnenie realizácie tých procesných práv účastníka konania, ktoré mu poskytuje Občiansky súdny poriadok. O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. ide vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva.

Dovolací súd z obsahu spisu nezistil, že by v konaní došlo k odňatiu možnosti odporcu 1/ pred súdom konať. V danom prípade k odňatiu možnosti odporcu 1/ konať pred súdom nemohlo dôjsť z dôvodov ním uvádzaných, nakoľko tieto sa vzťahujú na konanie pred a v súvislosti s uznesením Okresného súdu Trenčín z 31. mája 2006 č.k. NM-6 C 114/2003-67 a nie v súvislosti s uznesením tohto súdu napadnutým dovolaním, t.j. uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo 14. mája 2009, sp. zn. 19 Co 108/2009, ktorým bolo potvrdené uznesenie Okresného súdu Trenčín z 20. marca 2009, č.k. NM-6 C 114/2003-109 o zamietnutí návrhu odporcu 1/ na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín z 31. mája 2006, č.k. NM-6 C 114/2003-67.

Účastníci občianskeho súdneho konania robia úkony akoukoľvek formou, pokiaľ zákon pre niektoré úkony nepredpisuje určitú formu (§ 41 ods. 1 O.s.p.). Robia ich spravidla v čase podľa svojho uváženia. V niektorých prípadoch ale vyplýva čas, kedy treba úkon urobiť, z lehoty určenej zákonom (viď napr. § 204 ods. 1 O.s.p.). Účastník konania sa môže dostať do situácie, že z určitého dôvodu (ním zavineného alebo aj nezavineného) zmešká urobenie úkonu v takej zákonom stanovenej lehote, pri nedodržaní ktorej už úkon nemôže s úspechom urobiť. V zmysle § 58 ods. 1 O.s.p. súd odpustí zmeškanie takejto lehoty, ak ju účastník alebo jeho zástupca zmeškal z ospravedlniteľného dôvodu a bol preto vylúčený z úkonu, ktorý mu patrí. Návrh treba podať do pätnástich dní po odpadnutí prekážky a treba s ním spojiť i zmeškaný úkon. Zákon v tomto ustanovení umožňuje súdu odpustiť zmeškanie lehoty určenej na urobenie procesného úkonu pod podmienkou, že 1. odpustenie zákon nevyklučuje (viď napr. § 240 ods. 2 O.s.p.), 2. dôvod zmeškania je ospravedlniteľný, 3. dôvod zmeškania lehoty mal za následok vylúčenie z úkonu, 4. ten, kto zmeškal lehotu, podal návrh na odpustenie jej zmeškania do 15 dní po odpadnutí prekážky, 5. v lehote 15 dní po odpadnutí prekážky bol urobený aj zmeškaný úkon. Uvedené podmienky sú stanovené kumulatívne; ak nie je splnená čo i len jedna z nich, nemožno žiadosti vyhovieť. Zákon nekonkretizuje, čo sa považuje za ospravedlniteľný dôvod na odpustenie zmeškania lehoty. Ospravedlniteľné dôvody zmeškania môžu byť rozmanité, napr. živelná pohroma, nehoda, úraz, závažné rodinné komplikácie, alebo náhle ochorenie, vždy však pod podmienkou, že ich dôsledkom bolo vylúčenie možnosti urobiť úkon. Určitá skutková okolnosť môže byť ospravedlniteľným dôvodom v zmysle § 58 ods. 1 O.s.p. len vtedy, pokiaľ medzi ňou a zmeškaním lehoty je príčinná súvislosť. Na jej preukázanie treba doložiť, že k zmeškaniu došlo len v dôsledku tejto okolnosti, a že nebyť tejto prekážky, nedošlo by k zmeškaniu lehoty. Ospravedlniteľnosť

dôvodu zmeškania sa vždy posudzuje podľa okolností konkrétneho prípadu. O tom, či sú splnené uvedené podmienky (viď vyššie 1. až 5.), rozhoduje súd na základe preukázaných skutkových okolností.

Ako už Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol v rozhodnutí sp. zn. 2 Cdo 50/2002, ktoré bolo uverejnené v časopise *Zo súdnej praxe* pod č. 1/2003, súd neodníma účastníkovi konania možnosť konať pred súdom tým, že zamietne jeho návrh na odpustenie zmeškania lehoty (§ 58 ods. 1 O.s.p.), keď neuzná ním tvrdený dôvod za ospravedlniteľný. K rovnakému názoru dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo 232/2005. Najvyšší súd Slovenskej republiky v oboch označených rozhodnutiach (a tiež v prejednávanej veci) vychádzal z toho, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti s faktickou procesnou činnosťou súdu, nie však s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom (aplikáciou hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav) sa vo všeobecnosti neodníma účastníkovi možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia. To platí aj v prípade posúdenia opodstatnenosti návrhu na odpustenie zmeškania lehoty. Aj tu ide o právne posúdenie zisteného skutkového stavu, ktorého prípadná nesprávnosť zakladá vadu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p., nie však vadu podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Treba zdôrazniť, že nesprávne právne posúdenie je síce relevantným dovolacím dôvodom (v tom zmysle, že ním možno odôvodniť procesne prípustné dovolanie), samo o sebe ale nezakladá prípustnosť dovolania (nie je vadou v zmysle § 237 O.s.p.).

Pokiaľ odporca 1/ namieta nedostatky týkajúce sa nepreskúmateľnosti výroku dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu, ktorú videl v tom, že vo výroku nie je konkretizované uznesenie súdu prvého stupňa, ktoré potvrdzuje, túto námietku považuje dovolací súd za neopodstatnenú. Z hlavičky dovolaním napadnutého uznesenia odvolacieho súdu totiž nesporne vyplýva, ktoré rozhodnutie súdu prvého stupňa na základe odvolania odvolací súd preskúmal a o ktorom rozhodol; výrok uznesenia odvolacieho súdu zodpovedá postupu podľa § 211 O.s.p. a § 157 ods. 1 O.s.p.

K tej časti dovolania, v ktorej odporca 1/ namieta, že napadnuté uznesenie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, dovolací súd uvádza, že nesprávne

právne posúdenie je síce prípustným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), ktorý možno uplatniť vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné, samo o sebe ale nezakladá prípustnosť dovolania (nie je vadou v zmysle § 237 O.s.p.).

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania odporcu 1/ v prejednávanej veci nemožno vyvodiť z § 239 O.s.p., ale ani z § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti uzneseniu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

V dovolacom konaní procesne úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporcovi 1/, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd napriek tomu navrhovateľovi nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, lebo návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy tohto konania (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.) nepodal.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 5. augusta 2010

**JUDr. Daniela S u č a n s k á, v.r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková